

A NEMZETKÖZI SZÁMITÁSTECHNIKAI KÖZPONT ÚJ IRÁNYVONALA ÉS MUNKATERVE ¹⁾

A UNESCO által létrehozott és irányított ICC /International Computation Centre = Nemzetközi Számítástechnikai Központ/ kétnapos rendkívüli közgyűlést tartott 1967. április 3-án és 4-én Rómában. A Központ munkájában résztvevő 12 tagállam közül 10 képviseltette magát a közgyűlésen, amelynek feladata volt megválasztani az ICC új igazgatóját.

A közgyűlés Carlos Keller SARMIENTO /Argentina/ elnöklétével végezte el a munkáját. A két alelnöki tisztséget Israel MEIDAN /Israel/ és M.A.BENTIL /Ghana/ látta el.

A fokozott érdeklődést nemcsak a nagy részvételi arány mutatta, hanem az is, hogy az igazgatói állásra beérkezett 18 pályázat között volt két jelölt, akiket egy tagállam kormánya hozott javaslatba /Franciaország, Olaszország/.

A választás Lionelli LOMBARDI /Olaszország/ személyére esett, akit kineveztek az ICC igazgatójává. Az új igazgató április 4-én ismertette a közgyűlés előtt tervezett programját.

Az ICC Végrehajtó Tanácsa 1967. május 31-én Rómában tartott ülésén az új igazgató benyújtotta memorandumát Fundamentals for the Development of the Institution /Az Intézmény fejlesztésének alapelvei/ címen, ezenkívül körvonalasta az 1967-1968. évi programot is. A következőkben összefoglalóan ismertetjük az új igazgató által kidolgozott fejlesztési elveket.

A UNESCO kezdeményezésére alapított ICC működésének hatodik évében jár. Ahogy teltek az évek, mind világosabbá vált, hogy az intézménynek az alapokmány szerint végzett kezdeti tevékenysége nem felel meg többé azoknak a követelményeknek, amelyeket ma már a tájékoztatási technika mindjában szélesedő területén ilyenfajta kormányközi

¹⁾ Newsletter of the ICC, 1967. 48-49.sz. máj.-jun.

Fordította: PATAKY Ernő

nemzetközi szervezettől elvárnak. Ez persze nem azt jelenti, hogy az ICC hasznossága csökkent. Ellenkezőleg, semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy egy ilyen szervezetre mind nagyobb szükség van. Csupán annyit jelent tehát, hogy a szervezet feladatkörét hozzá kell időmítani azokhoz az igényekhez, amelyek napjainkban és az elkövetkező időkben felmerülhetnek a fejlődésben lévő országok, valamint azon országok részéről, amelyek a tájékoztatás technikája területén élen járnak.

Ennek érdekében először is világosan meg kell határozni az ICC szerepét a számára kijelölt szakmai területen, továbbá kitűzni azokat a célokat, amelyeket el kíván érni.

A jelenlegi helyzet

Az ICC jelenleg 12 nemzeti tagból áll, mégpedig 5 fejlett, iparosított tagból és 7 fejlődőnek minősíthető tagból. Ha az ICC a továbbiakban komolyabb szerepet kíván játszani, a taglétszámot annyira meg kell növelnie, hogy a UNESCO-nak csaknem minden tagját felölelje. A taglétszám ilyen arányu megnövelése az elkövetkező két év legfőbb célkitűzése.

Egy ilyen cél felé való törekvésnek csak egyetlen egészséges útja lehetséges. Olyan programmal kell a jelenlegi és eljövendő tagok elé lépni, amely figyelmüket felkelti és hozzájárulásra készíti őket. Egy ilyen programhoz nyersanyagot a tájékoztatás technikája, más szóval az informatika mindent felülmúló jelentősége szolgáltat, amely az erősen iparosodott országok mindennapi életének majdnem minden részében megnyilvánul és az a következetes szerep, amelyet a fejlődés uttörőjeként a fejlődő társadalmakban játszik. Egy egészséges és életképes politika, amely ért a technikai fellendülést kívánja megnyerni és közérdeklődést akar felkelteni, a gondolatok tisztázását és főleg a téveszmék kiszűrését kívánja meg.

Mi nem lehet és mit nem tehet az ICC

Az ICC nem összpontosíthatja figyelmét és tevékenységét kizárólag a számítástechnikára, mivel az túlságosan specializált terület. Még az adatfeldolgozás is erősen leszűkített fogalom. Helyesebbnek látszik, ha ez az intézmény az informatikával és annak minden lehetséges alkalmazásával foglalkozik, így elsősorban a következő témákkal: automatizálás; gépesítés; információ gyűjtés, elemzés és tömörítés, tárolás, irányítás és átvitel; számítástechnika; ügyviteli adatfeldolgozás; elektronika; operációkutatás; alkalmazott matematika; irodalomkutatás; dokumentációs és információs visszakeresés; statisztika; kvantitatív vezetési technika; ökonometria; országos, regionális és ipari tervezési és irányítási rendszerek; biológiai és orvostudományi információs rendszerek; programozott tanulás stb. Kapcsolatokat kell kiépítenie az egyes országok szakmai területeivel, szakembereinek szélesebb rétegeivel és ezek nemzetközi szövetségeivel, például a statisztikusok, operációkutatási szakemberek szakmai szervezeteivel stb., valamint ugyanúgy számítógépet felhasználó kórházakkal, iskolákkal stb.

Az ICC ne úgy tevékenykedjék, mintha az informatika központja lenne, hanem inkább mint annak egyik szervezete, irodája. A központ szó a néhány év óta elavulttá vált, számítástechnikai bér munkákat végző központok ódon szerepéből származik. Működését éppen ellenkezőleg, amennyire csak lehet, decentralizálni kell, tehát követnie kell az Egyesült Nemzetek és a UNESCO nyújtotta példát. Részletekbe menően tehát ezt úgy fogalmazhatnánk meg, hogy az ICC oktatási programja, valamint a fejlődő országoknak nyújtott technikai segítség-programja a világ különböző körzeteiben elhelyezett helyi és regionális autonóm bázisokra épüljön, a gyakorlati oktatást a helyszínen tartásuk, vagy legalább is azon országok közelében fekvő helyeken, amelyek részére ezeket a tanfolyamokat tervezték. Kivételt képezhet néhány kísérleti oktatási program, amelyeket célszerű előbb az ICC központjában próbálni.

Az ICC szerepe

Szerepe legyen párhuzamos az Egyesült Nemzeteknek és szervezeteinek tevékenységével, egésztse ki működésüket, azzal a megszorítással, hogy feladatukról a technikai fejlődés egy különleges, de igen fontos területére kell korlátozta. Általánosan megfogalmazva az ICC fő hivatása az, hogy lehetőség szerint megelőzze technikai lemaradás keletkezését országok között az informatika területén, és hogy a már létező réseket betömje. E cél eléréséhez:

nyújtson közvetlen segítséget oktatás, tanácsadás, támogatás és megbízás alakjában a helyi kezdeményezéseknek;

segítse elő a nemzetközi és a szakmaközi együttműködést, valamint egymás problémáinak jobb megértését értekezletek, vitatások, szimpóziumok stb. útján;

vegyen részt fontos kutatási és fejlesztési tervek kidolgozásában és realizálásában, amelyek csak kormányközi vagy szakmaközi szinten valósíthatók meg; ez a tevékenysége azonban olyan tervekre korlátozódjék, amelyekben a tagállamok kormányai kifejezetten érdekeltek, és korlátozódjék főleg kezdeményezésre, ösztönzésre, összehangolásra, segítségnyújtásra és ellenőrzésre.

Az ICC jelenlegi és eljövendő tagjai között nagy különbségek mutatkoznak műszaki és szervezeti fejlettségük mértékében és fejlődésük irányában. Ezért egy valóban reális program kidolgozása érdekében az ICC tevékenységét a CERN /Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire = Európai Atomkutatási Tanács/ mintájára két részre kell bontani, mégpedig egy általános és egy speciális tevékenységi programra.

Általános program

Az általános program fő célkitűzése, hogy az országoknak segítséget nyújtson az informatika területén való fejlődéshez. A lemaradt országok egyenletes technikai és szervezeti fejlődése egyformán érdeke ezen országoknak és az iparilag fejlett országoknak. Az általános programban ezért minden tagállamnak - bár eltérő módon - részt kell vennie.

Az általános program elemei:

Az oktatási program, amelynek célja, hogy ellássa a tagországokat az oktatók, vezetők és műszaki személyzet kiképzéséhez szükséges önálló eszközökkel. Ilyen program célszerű részei: helyszíni tanfolyamok, segítségnyújtás, információs technikai osztályok felállításához egyetemek és más oktatási és kutatási intézmények keretében, előadók cseréje, ösztöndíjak, speciális tanfolyamok oktatók részére. A tanfolyamok javarésze olyan személyeknek szóljon, akik vagy oktatással foglalkoznak, vagy pedig automatizálásért vagy adatfeldolgozásért felelős közintézmények vezetői.

A segélynyújtási program célja, hogy szakértőket kutasson fel, és külföldi intézmények rendelkezésére bocsássa őket, ha azoknak szükségük van szakértőre.

A kutatástámogatási program célja anyagi támogatás nyújtása a fejlődő országokban működő kutatási vagy oktatási intézményeknek, amelyek önálló informatikai kutatásokat végeznek. Ugyanígy segélynyújtás az iparilag fejlett országokban működő hasonló intézményeknek is olyan informatikai problémákkal foglalkozó kutatásokhoz, amelyek a fejlődő országok problémáinak megoldását célozzák.

Az értekezletek és szimpóziumok programjának célja a szakmai tapasztalatok terjesztése a különféle országok és különféle tudományágak szakértői között.

A kormányközi szervezeteket érintő program célja, hogy az Egyesült Nemzetek, a UNESCO és hasonló szervezetek rendelkezésére álljon technikai segítséggel a tájékoztatási technika terén végzett munkájuk és a segélynyújtási programjuk teljesítése során.

A kutatási és fejlesztési program célja szervezési problémák megoldása és technikai újítások kezdeményezése. Ezek lehetnek: a/ a tájékoztatási technika fejlődése szempontjából alapvető fontosságúak; b/ olyan természetű problémák, amelyeket egyetlen ország, egyetlen vállalat vagy egyetlen szakértői csoport önmagában nem képes megoldani.

A publikációs program célja az összes többi program támogatása és dokumentálása.

A speciális program azokat a feladatokat tartalmazza, amelyek közvetlen érdeklődésre tarthatnak számot a tagországok valamely csoportja részéről, míg más tagországok részére kevésbé érdekesek. Ezek a programok nagymértékben függhetnek külön pénzügyi megalapozásuktól.

Természetesen az ICC minden tagországának joga van később is bármikor csatlakozni a már elindított speciális programok valamelyikéhez.

A speciális program témája lehet például:

a software, a hardware és a módszerek szabványosításának előmozdítása;

egy nemzetközi információs adattár létrehozása;

biológiai és orvostudományi információs rendszer kezdeményezése azzal a céllal, hogy járványokról, rendkívüli állapotokról stb. naprakész adatokat szolgáltatson, továbbá, hogy segítséget nyújtson orvosi diagnózishoz és kezeléshez;

bevált eljárások program-nyelvek és programok gyűjteményeinek összeállítása a gazdasági élet és a közigazgatás részére;

nemzetközi real-time, on-line információs hálózatok, időmegosztásos elven /time-sharing/;

technikai és szervezési tanácsadás tagországok részére saját informatikai, kutatási és fejlesztési politika kidolgozásában és irányításában.

